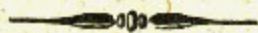

ЗАХТЪВАНЯ СРБАЛЯ

НѢМАЧКО - БАНАТСКОГЪ ПОЛКА У СКУПШТИНИ 15.
АПРИЛА 1848 У ЦРЕПАИ ДРЖАНОЙ.

1. Да се призна и закономъ обезбѣди србско име и народность, т. е. да се србскій народный языкъ свуда, гдѣгодъ Срби станую, у свима нѣювима публичнимъ, политичнимъ, судейскимъ, военимъ, црвенимъ и школскимъ дѣлима употреблявати има, и то съ ћирилскимъ словима; као што смо то за време наши деспота и войвода право имали.

2. Да намъ се допусти, да можемо себи бирати войводу (т. е. деспота), и то изъ войничкогъ чина по старомъ нашемъ праву, кое су уживали наши предци јоштъ у старія времена, кадъ су у Унгарской владали кралѣви изъ различиты домова, — а да су Србљи доиста речено право уживали, свѣдочи исторія отечествена, свѣдочи ясно закона унгарски чланакъ 22. 1498-е и 5. 1507-е год., свѣдоче на послѣдакъ и сама имена бывши србски войвода, коя у усти и срцу народа и данасъ јоштъ живе, као: Вукъ Бранковићъ, или Змай Деспотъ Вукъ, Майка Ангелина и синови њѣни Георгие и Јованъ, Елена Деспотица, Стефанъ Штилянићъ и Јованъ Чарноєвићъ. — Ово право народа србскогъ потомъ несрећнимъ догађаима бурны времена изгубљено, у време Чарноєвићевогъ преселенія поновіо е блажене памети монархъ Леополдъ I. силомъ привилегіе одъ 21. Августа 1601. „Promittimus vobis, — — servata inprimis religionis suae, eligendique Vajе-

v o d a e libartate privilegiis et juribus exemptionem, ab omni onere publico.“ „Обећавамо вамъ, — при задржаваню слободѣ особито закона вашегъ, и избирая в о й в о д е, са привилегіама и правама да ћете изузети быти одъ свакогъ явногъ терета.“

3. У србско войводство (деспотство) да спада по старомъ праву: Сремъ, Банатъ (са диштриктомъ Кикиндскимъ), Бачка (са диштриктомъ Бечейскимъ и са шайкашкимъ баталіономъ) и Бараня, деспотовина Штиляновића, разумѣваюћи тако до садъ названа како милитарска тако и провинціална мѣста.

4. Ово србско войводство да буде ради единства языка и общте народности у свагдашньої свези са тройномъ кралѣвиномъ т. е. Далмаціомъ, Хрватскомъ и Славоніомъ, и да заедно са тимъ кралѣвинама єданъ общтый одговорный и незавысимый министеріумъ има, кои се, по изреченомъ начину єднакости, изъ половине народа нашегъ источно-православне вѣре састаяти има.

5. Войвода нашъ има быти Србинъ источногъ православногъ вѣроисповѣданія, избранъ одъ народны представника.

6. Да намъ се нашъ србскій народный конгресъ сваке године држати дозволи. Предсѣдатель пакъ истогъ конгреса да буде народный войвода, а подпредсѣдатель карловачкій архієпископъ.

7. Да се у свима предѣлима наше деспотовине србски судови установе, коє намъ є іошть блаженопочившій императоръ Леополдъ I. у 2. дипломи 1691. год. торжественно по гласу пункта 24. потврдіо.

8. Да се досадашњи судови милитарски укину, и на мѣсто овы изборни грађански судови заведу.

9. Да се свакоме притяжателю землѣ право собственности пода, да nebude више милитарски помѣстія, и да се кућевна дружбина укине.

10. Судови да буду явни, и судіе пододговорни, терезіанскій казнителный законъ да се са болымъ и сада сходнімъ закономъ замѣни.

11. Да свака обштина има право предсѣдателя Суда као у досаданымъ компанійскимъ и овой принадлежећимъ мѣстима, тако исто и при врховномъ суду изъ свое средине бирати; далъ да буду при примирителнимъ магистратима по еданъ, а при врховномъ суду колико нужно буде законо испитаны лица грађанскога реда, на мѣсто досадашњи полковны аудитора.

12. Контумаца да се дигну, а пасоши и полиція уедностручи.

13. Царска работа и кулукъ да се укине, обштинске раднѣ да се само на обштинске нуждне потребе простиру.

14. Подпуну трговине, заната, науке, говора и печатнѣ слободу; тако дакле право, да наша дѣца и изванъ отечества науке слободно слушати могу.

15. Уставна обштества на основу слободе и еднакости.

19. Слободно располагањ обштинскомъ касомъ чрезъ обштинскій одборъ и осталымъ ма кога имена обштинскимъ добромъ, безъ да намъ е нужно искати вышегъ дозвољња.

17. Аренда риболова да се укине, исто тако и шуме царске, са ритовима, да се са обштинскимъ шумама и ритовима савдине, а шумаре обштине да бираю.

18. Да се заштитный законъ укине.

19. Чивути како до садъ тако и одъ садъ да се у граници населявати не могу.

20. Да се цѣна соли спусти.

21. Скеле да се између Идвора и Сакула укину, и да се ћуприв подигну безъ армиціе.

22. Милитарска власт да се само на дѣйстви-
телно служеће войнике распростре; кадъ в войникъ
изванъ службе кодъ куће, за преступленіе да му
грађанска властъ суди.

23. У границу да се не шило са стране офи-
цири, но да се између Срба Срби, и то граничар-
ски урођеници, за официре постављати имаю.

(Подписи.)

Приѣтба Саобштителѣ. У колико су ова захтѣвани срб-
скогъ народа панчевачке регimente умѣстна, и у колико
бы као за образацъ и остальмъ regimentама за полученіе свое
слободе и свои права служити могла, у толико бы приѣт-
тити се имало, да в една одъ найглавнѣи точкѣи изостала,
коя бы за цѣлу границу аустрѣйску, и у нѣой живеће Ср-
бе одъ превелике користи была; а та в точка: „Да Гра-
ничари нису приморани изванъ свое куће, и осимъ своегъ о-
гньишта повзати, него да се одъ таковы войнѣи изузму, и
кадъ време дође, за свое огньиште да воюю, и противъ
свогъ нападателя и непрѣтеля да се бране.“

Мил. бр. 99635

АРХИВА
ЈОЦЕ ВУЈИЋА
бр. 994
* У СЕНТИ *